

การพัฒนาารูปแบบการจัดกิจกรรมร่วมเรียนรู้บนระบบออนไลน์ โดยใช้เทคโนโลยี สนับสนุนการสอน สำหรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

Development of an Activity Learning Model via Online System by Using Supported Instructional Technology for Graduate Students at Sukhothai

Thammathirat Open University

สันสนีย์ สังกสรค้อนันต์

Sunsanee Sungsunanun

รองศาสตราจารย์ ดร. ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

Assoc. Prof. Dr., School of Educational Studies, Sukhothai Thammathirat Open University

Corresponding author. e-mail: s_anun45@hotmail.com

Received : August 24, 2023

Revised : June 20, 2024

Accepted : June 24, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยและพัฒนา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการรูปแบบการจัดกิจกรรมร่วมเรียนรู้บนระบบออนไลน์โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการสอน สำหรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2) พัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมร่วมเรียนรู้บนระบบออนไลน์โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการสอน 3) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดกิจกรรม และ 4) ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดกิจกรรม การวิจัยมี 4 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาความต้องการเกี่ยวกับรูปแบบการจัดกิจกรรมจากนักศึกษา 286 คน ได้จากการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามความต้องการ ระยะที่ 2 ร่างรูปแบบการจัดกิจกรรม โดยการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ 7 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ (1) ร่างรูปแบบการจัดกิจกรรม และ (2) แบบสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ระยะที่ 3 ประเมินคุณภาพของรูปแบบจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบประเมินคุณภาพ และ ระยะที่ 4 ศึกษาผลสัมฤทธิ์และความคิดเห็นของนักศึกษาจำนวน 38 คน ได้จากการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ (1) แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนแบบคู่ขนาน (2) แบบสอบถามความคิดเห็น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที่ผลการวิจัยพบว่า 1) นักศึกษามีความต้องการรูปแบบการจัดกิจกรรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยต้องการให้มีการสนับสนุนด้านสื่อประกอบการเรียนบนระบบออนไลน์มากที่สุด 2) องค์ประกอบของรูปแบบ ประกอบด้วยปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลลัพธ์ 3) ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นต่อรูปแบบโดยภาพรวมในระดับมากที่สุด และ 4) นักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบการจัดกิจกรรมร่วมเรียนรู้, ออนไลน์, เทคโนโลยีสนับสนุนการสอน, นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

Abstract

This research and development study with the following objectives: (1) to develop an activity learning model via online system by using supported instructional technology for graduate students at Sukhothai Thammathirat Open University; (2) to verify quality of the model; (3) to study the learning achievement of students who learned from the model; and (4) to study opinions of students who learned from the model. This research comprised four phases. The first phase was a study of the needs of the students for the model by studying from 286 randomly selected students. The research tool was a questionnaire on student's needs. The second phase was the drafting of the model as a result of the focus group discussion involving seven experts. The research tools were (1) a draft of the model, and (2) a form containing guidelines for focus group discussion. The third phase was the verification of quality of the model by three experts. The research tool was a quality verification form. The fourth phase was a study of learning achievement and opinions of 38 students obtained from cluster random sampling. The research tools were (1) two parallel forms of a learning achievement test for pre-testing and post-testing, and (2) a questionnaire on student's opinions toward the model. Statistics employed for data analysis were the percentage, mean, standard deviation, and t-test. The research findings revealed that (1) the students had the overall needs for the model at the high level, with their highest need being that for the support on the instructional media via the online system; (2) the components of the model were the input, process, and output; (3) the experts' opinions toward the model were at the highest appropriate level; and (4) the students' post-learning achievement was significantly higher than their pre-learning counterpart achievement at the .05 level, and their overall opinion toward the model was at the highest level.

Keywords: Activity learning model, Online, Supported instructional technology, Graduate student

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ผู้สอนต้องมีความตื่นตัวและเตรียมพร้อมในการจัดการเรียนรู้ เพื่อเตรียมความพร้อมให้นักเรียนมีความรู้ ความสามารถ ตลอดจนการเตรียมความพร้อมด้านต่าง ๆ และทักษะ จำเป็นสำหรับการออกไปดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ วิจารณ์ พานิช (2556, น.4-7) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ผู้สอนควรปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนรู้ให้เข้ากับบริบทใหม่ ๆ ในโลกแห่งเทคโนโลยี บทบาทครูไม่ใช่ ผู้สอน แต่คือผู้อำนวยความสะดวก และกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ซึ่งผู้สอนควรออกแบบการเรียนรู้ที่เป็น กิจกรรมทางสังคม ให้ผู้เรียนได้เกิดนิสัยรักการเรียน การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีการนำเทคโนโลยี สารสนเทศ เทคโนโลยีการสื่อสารและเทคโนโลยีการศึกษามาใช้กันอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะการนำมาใช้ในการ พัฒนาการศึกษากวไกล เพื่อสนับสนุนและตอบสนองต่อความต้องการในการพัฒนาศักยภาพของบุคคลเพื่อเป็น กำลังสำคัญสำหรับการพัฒนาประเทศให้สามารถก้าวไปสู่ระดับโลก

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เป็นสถาบันทางการศึกษาที่เป็นมหาวิทยาลัยในระบบเปิด โดยยึดหลัก การศึกษาตลอดชีวิต มุ่งพัฒนาคุณภาพของประชาชนทั่วไป เพิ่มพูนวิทยฐานะแก่ผู้ประกอบอาชีพและขยายโอกาส ทางการศึกษาต่อสำหรับทุกคน เพื่อสนองความต้องการของบุคคลและสังคมด้วยการจัดระบบการเรียนการสอน ทางไกลที่ผู้เรียนสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง ไม่มีชั้นเรียนตามปกติเหมือนมหาวิทยาลัยทั่วไป การจัดการเรียนการ สอนจะเน้นให้นักศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองจากเอกสารชุดวิชาจากสื่อสารสนเทศต่าง ๆ ที่ทางมหาวิทยาลัยจัดไว้ให้ นักศึกษา เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ สื่อออนไลน์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์และสื่อต่าง ๆ ในปี พ.ศ. 2561 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชได้มีการวางแผนการปฏิรูปมหาวิทยาลัยด้านการพัฒนาเทคโนโลยีการศึกษา ทางไกล ได้ปรับแนวคิดของสื่อหลักและสื่อเสริมให้มีการนำเอาเทคโนโลยีการศึกษามาใช้ในการผลิตสื่อการศึกษา ที่รองรับแผนการศึกษาที่หลากหลาย มีการพัฒนาระบบ โปรแกรมเสริม (plug-ins) เพื่ออำนวยความสะดวกและเพิ่ม ประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชได้มีแผนปฏิรูปด้านการจัดการเรียน การสอน โดยมีโครงการนำร่องในการพัฒนาสื่อหลักและสื่อเสริมตามแผน มสธ. 2561 โดยกำหนดให้สื่อหลักที่มี สาระความรู้ที่ต้องเรียนตามหลักสูตรและมาตรฐานระดับอุดมศึกษา และวิธีเข้าที่สะดวกรวดเร็วทันที เช่น ผ่าน mobile devices (online and offline), set books ในรูปแบบใหม่ สำหรับสื่อเสริม asynchronous หรือการมีปฏิสัมพันธ์ เพื่อการเรียนรู้ร่วมกัน สื่อเสริมเพิ่มเติม (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2562, น. 84 – 89) และให้มีการปรับปรุง วิธีการจัดการศึกษาทางไกลซึ่งปรับจากแผน มสธ. 2523 และ มสธ. 2543 เป็นแผน มสธ. 2561 โดยเปลี่ยนให้เป็น แบบ Distance Teaching and Blended Learning จาก Digital Technology + Learning by Doing และการทำ Activities โดยกิจกรรมกลุ่ม + ปรับปรุงระบบการวัดผลจากการสอบอย่างเดียว เป็นการประเมิน (Assessment) หลากหลาย ตามวิธีการเรียนรู้และการทำกิจกรรม มีการปรับปรุงระบบการให้บริการการศึกษาเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ผ่านสื่อ Online + การเรียนรู้แบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างคณาจารย์ นักศึกษา และสื่อ ให้มีสัดส่วนระหว่าง Self-Learning: Interactive Learning (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2562, น.2)

ทั้งนี้เพื่อเป็นการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชได้กำหนดแผนปฏิรูปด้าน การจัดการเรียนการสอนในทุกๆระดับที่ SMART จำนวน 12 โครงการ โดยโครงการนำร่องกิจกรรมร่วมเรียนรู้ ได้มี แนวคิดให้มีการจัดการศึกษาแบบ Distance Teaching and Blended Learning ซึ่งแนวคิดการจัดการศึกษานี้จะใช้ หลักการจัดการกิจกรรมร่วมเรียนรู้ คือ 1) การจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน 2) เพิ่มปฏิสัมพันธ์สร้างเครือข่าย สังคม และ 3) พัฒนาสมรรถนะและทักษะที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21

ปัจจุบันมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชมีการวางแผนเพื่อออกแบบประสบการณ์การเรียนรู้ที่ต่อเนื่องสู่ การจัดการเรียนรู้ออนไลน์เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายแผนการปฏิรูปมหาวิทยาลัยดังกล่าวข้างต้น ประกอบด้วยชุด วิชาประสบการณ์วิชาชีพมหาวิทยาลัย เป็นกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยจัดให้กับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาตาม ข้อกำหนดของหลักสูตรการศึกษา กล่าวคือ หลักสูตรการศึกษาของแต่ละสาขาวิชาได้กำหนดให้มีชุดวิชา ประสบการณ์วิชาชีพมหาวิทยาลัยเป็นชุดวิชาบังคับในโครงสร้างหลักสูตรการศึกษา ซึ่งนักศึกษจะต้องลงทะเบียน เรียนในภาคการศึกษาสุดท้ายและเข้ารับการอบรมตามจำนวนวัน เวลา และสถานที่ที่มหาวิทยาลัยกำหนด โดย วัตถุประสงค์ของชุดวิชาดังกล่าวเพื่อเสริมเติมเต็มและประสานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในส่วนที่ไม่สามารถ

ถ่ายทอดให้สมบูรณ์ได้โดยชุดวิชาสื่อหลัก สื่อเสริม และวิธีการอื่นได้ ซึ่งนักศึกษาจะต้องค้นคว้าหาประสบการณ์ และฝึกฝนตนเองตามทฤษฎีและหลักการ ดังนั้น จึงควรพัฒนานักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเพื่อให้บรรลุตาม วัตถุประสงค์ของชุดวิชา

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการปฏิรูปตาม โครงการนำร่องกิจกรรม ร่วมเรียนรู้ตามที่ทางมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชได้กำหนดไว้อย่างเป็นทางการ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนา รูปแบบการจัดการกิจกรรมร่วมเรียนรู้บนระบบออนไลน์ โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการสอน สำหรับนักศึกษาระดับ บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช โดยการดำเนินการวิจัยจะใช้หลักการจัดการกิจกรรมร่วมเรียนรู้ตามที่ ทางมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชได้กำหนดไว้ ประกอบด้วย 3 ลักษณะ คือ 1) การเรียนการสอนแบบผสมผสาน 2) การเพิ่มปฏิสัมพันธ์สร้างเครือข่ายสังคม และ 3) การพัฒนาสมรรถนะและทักษะที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 เพื่อให้ได้แนวทางในการจัดการเรียนการสอนทางไกลได้อย่างมีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดประโยชน์ในการ พัฒนาการเรียนการสอนทางไกลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการรูปแบบการจัดการกิจกรรมร่วมเรียนรู้บนระบบออนไลน์โดยใช้เทคโนโลยี สนับสนุนการสอน สำหรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการกิจกรรมร่วมเรียนรู้บนระบบออนไลน์โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการสอน สำหรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
3. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการกิจกรรมร่วมเรียนรู้บนระบบออนไลน์โดยใช้ เทคโนโลยีสนับสนุนการสอน
4. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนด้วยรูปแบบการจัดการกิจกรรมร่วมเรียนรู้บนระบบ ออนไลน์

สมมุติฐานของการวิจัย

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่เรียนจากรูปแบบการจัดการกิจกรรมร่วมเรียนรู้บนระบบออนไลน์โดยใช้ เทคโนโลยีสนับสนุนการสอน มีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ขอบเขตการวิจัย

รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยและพัฒนา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ขอบเขตประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัย มีจำนวน 4 กลุ่ม ซึ่งใช้ในแต่ละระยะ ดังนี้

(1) กลุ่มที่ 1 ใช้เพื่อศึกษาความต้องการการจัดกิจกรรมร่วมเรียนรู้บนระบบออนไลน์ โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการสอน มีนักศึกษาจำนวน 1,245 คน

(2) กลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ระดมความคิดเห็นในการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับร่างการจัดกิจกรรมร่วมเรียนรู้บนระบบออนไลน์ โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการสอน จำนวน 7 คน

(3) กลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิที่ใช้ประเมินคุณภาพของการจัดกิจกรรมร่วมเรียนรู้บนระบบออนไลน์ โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการสอน จำนวน 5 คน

(4) กลุ่มที่ 4 เป็นกลุ่มนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่ใช้ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 1,245 คน

ตัวแปรที่ศึกษา ตัวแปรที่ศึกษาแบ่งออกเป็น

ตัวแปรต้น คือ รูปแบบการจัดกิจกรรมร่วมเรียนรู้บนระบบออนไลน์ โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการสอน

ตัวแปรตาม คือ (1) ผลสัมฤทธิ์จากการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดกิจกรรมร่วมเรียนรู้บนระบบออนไลน์ โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการสอน และ (2) ความคิดเห็นของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ที่มีต่อรูปแบบการจัดกิจกรรมร่วมเรียนรู้บนระบบออนไลน์ โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการสอน

เนื้อหาในการวิจัย

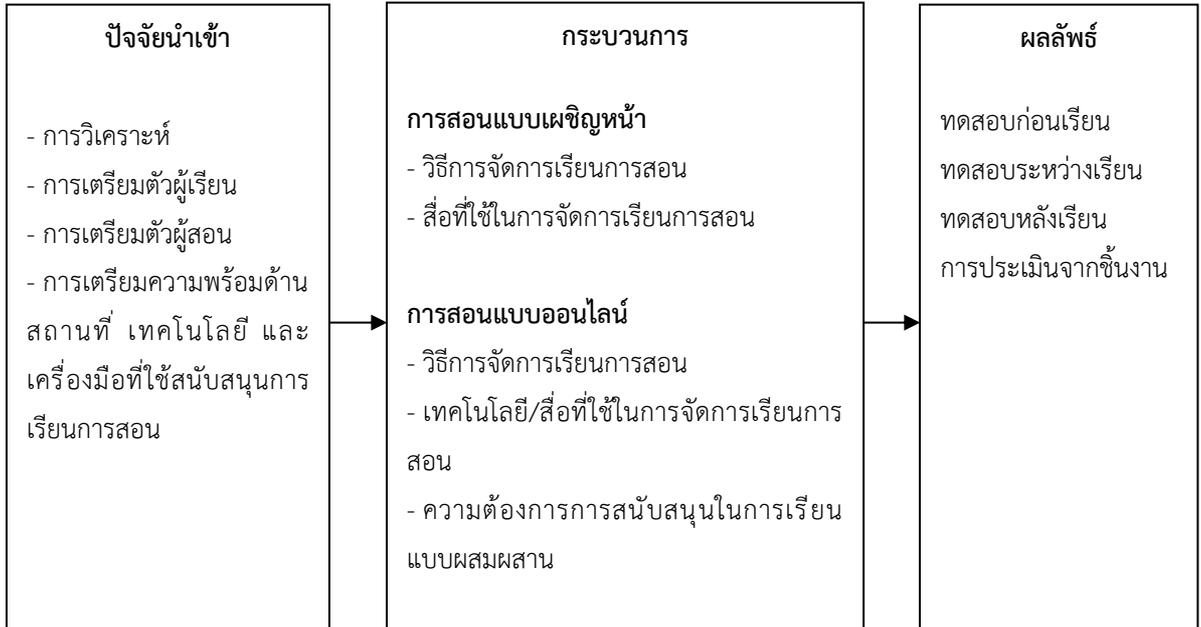
เนื้อหาสาระที่เกี่ยวกับชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพมหาบัณฑิตเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 3 หน่วย ได้แก่ (1) การผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงเพื่อการศึกษา (2) การผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษา และ (3) การจัดนิทรรศการและการผลิตสื่ออินโฟกราฟิกส์เพื่อการศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดรูปแบบการจัดกิจกรรมร่วมเรียนรู้บนระบบออนไลน์

โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการสอน สำหรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **การจัดกิจกรรมร่วมเรียนรู้** หมายถึง รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียนในรูปแบบผสมผสาน มีการนำเสนอเนื้อหาบทเรียนทั้งบนระบบออนไลน์และแบบเผชิญหน้า โดยการเรียนบนระบบออนไลน์ใช้เครื่องมือร่วมกันผ่าน MS-Teams ซึ่งประกอบด้วยเครื่องมืออำนวยความสะดวก ได้แก่ การสนทนา ส่งไฟล์ การบันทึกการสอน การสร้างกลุ่ม การทำแบบทดสอบ การตรวจสอบการเข้าชั้นเรียน โดยจะมีการเก็บบันทึกข้อมูลกิจกรรมการเรียนของผู้เรียนไว้ทั้งหมด เพื่อให้ผู้สอนสามารถติดตามสำหรับการเรียนแบบเผชิญหน้าเป็นการเรียนเกิดขึ้นในชั้นเรียนปกติ โดยมีการประกอบกิจกรรม การนำเสนองาน และการประเมินผล ที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และนำผลการเรียนรู้ในรูปแบบผสมผสานไปวิเคราะห์และประเมินผลการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. **รูปแบบการจัดกิจกรรมร่วมเรียนรู้** หมายถึง การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีรูปแบบการเรียนรู้บนระบบออนไลน์ โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการสอน สำหรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช โดยการดำเนินการวิจัยจะใช้หลักการจัดกิจกรรมร่วมเรียนรู้ตามที่ทางมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชได้กำหนดไว้ ประกอบด้วย 3 หลักการ คือ

1) การเรียนการสอนแบบผสมผสาน เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรายวิชาประสบการณ์มหาบัณฑิตเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา โดยเป็นการเรียนแบบผสมผสานที่ผสมระหว่างการเรียนออนไลน์กับเผชิญหน้าเข้าด้วยกัน ซึ่งการเรียนออนไลน์จะดำเนินการเรียนการสอนผ่าน MS-Teams โดยมีการใช้เทคโนโลยี

สนับสนุนการสอนที่หลากหลาย สำหรับในส่วนของ การเรียนออนไลน์จะเกิดขึ้นในชั้นเรียนปกติ โดยมีการประกอบกิจกรรม การนำเสนองาน และการประเมินผล ที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

2) เพิ่มปฏิสัมพันธ์สร้างเครือข่ายสังคม การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นรูปแบบกิจกรรมกลุ่มที่นักศึกษาจะต้องมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอน และนักศึกษาคนอื่น ๆ และสามารถสร้างเครือข่ายสังคม จัดการสร้างกลุ่ม และปฏิบัติงานกลุ่ม ผ่านทางเครือข่ายสังคม

3) พัฒนาสมรรถนะและทักษะที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 โดยผู้สอนจะปรับเปลี่ยน และออกแบบวิธีการจัดการเรียนรู้โดยผู้สอนมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวก และกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ในกิจกรรมการเรียนในวิชาประสบการณ์วิชาชีพมหาบัณฑิตเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ได้เรียนอย่างสนุกสนาน เกิดนิสัยรักการเรียนรู้ และมีทักษะการเรียนรู้ (Learning Skill) เพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย (1) ทักษะการเรียนรู้ และทักษะด้านนวัตกรรม (2) ทักษะในการใช้เทคโนโลยี (Digital Literacy) และ (3) ทักษะการทำมาหาเลี้ยงชีพและการดำเนินชีวิต

3. รูปแบบกิจกรรมร่วมเรียนรู้ออนไลน์โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการสอน หมายถึง การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบนระบบออนไลน์ โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการสอน ได้แก่ ใช้ระบบการประชุมทางไกลใช้โปรแกรม MS-Teams รูปแบบวิธีการสอน ประกอบด้วย การบรรยายประกอบสไลด์คอมพิวเตอร์ การสาธิต โดยถูกบันทึกไว้เป็นไฟล์วีดิทัศน์ กิจกรรมการเรียนมีการตั้งงานทั้งงานเดี่ยวและงานกลุ่มเพื่อให้นักศึกษาได้ฝึกทำงานร่วมกันสื่อสารสิ่งที่นำมาใช้ประกอบด้วย Line (ใช้ในการติดต่อสื่อสารภายในกลุ่มของนักศึกษา) YouTube (ใช้สำหรับการศึกษาตัวอย่างการผลิตรายการโทรทัศน์) แอปพลิเคชันในการจัดการเรียน การสอน ประกอบด้วย Padlet (นำมาใช้สำหรับการระดมความคิดเห็น) Coggle (นำมาใช้ในการสร้างแผนผังความคิดร่วมกัน) และ Flipgrid (นำมาสนทนาผ่านวิดีโอสำหรับให้ผู้เรียนมาพูดคุยอภิปรายและตอบคำถาม)

4. เทคโนโลยีสนับสนุนการสอน หมายถึง โปรแกรมประยุกต์ที่เรียกว่า แอปพลิเคชัน ได้แก่ Line, Facebook, YouTube, Padlet, Coggle และ Flipgrid โดยนำมาใช้เป็นโปรแกรมเสริม (plug-ins) เพื่อนำมาใช้ร่วมกับกิจกรรมการเรียนรู้ออนไลน์ ช่วยในการสนับสนุนการเรียนการสอนให้ผู้สอนและผู้เรียนใช้งานสะดวกและง่ายขึ้น

5. ความก้าวหน้าทางการเรียน หมายถึง การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้หลังเรียนด้วยการเรียนจากการจัดกิจกรรมร่วมเรียนรู้บนระบบออนไลน์จากแบบทดสอบหลังเรียน และคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบก่อนเรียน

6. ความคิดเห็นของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หมายถึง ความรู้สึกของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ที่มีต่อรูปแบบการจัดกิจกรรมร่วมเรียนรู้บนระบบออนไลน์โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการสอน โดยการประเมินระดับความคิดเห็นแบ่งเป็น 5 ระดับตามหลักของ ลิเคอร์ท (Likert's rating scale) โดยมีหัวข้อในแบบสอบถามครอบคลุมเกี่ยวกับ รูปแบบการจัดกิจกรรมร่วมเรียนรู้บนระบบออนไลน์โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการสอน สำหรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้แบ่งเป็น 4 ระยะ โดยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้
ระยะที่ 1 คือ ศึกษาความต้องการของนักศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการจัดกิจกรรมร่วมเรียนรู้บนระบบออนไลน์โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการสอน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 2/2562 มีจำนวน 1,245 คน ใช้เพื่อศึกษาความต้องการรูปแบบการจัดกิจกรรมร่วมเรียนรู้บนระบบออนไลน์โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการสอน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 2/2562 กำหนดขนาดตามตารางเลขสุ่มของทาโร่ ยามาเน่ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% จำนวน 286 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย โดยวิธีการจับฉลาก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความต้องการรูปแบบการจัดกิจกรรมร่วมเรียนรู้บนระบบออนไลน์โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการสอน ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้ดำเนินการส่งแบบสอบถามทาง QR code และให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามผ่านแบบสอบถามออนไลน์ โดยใช้ Google Forms
2. กลุ่มตัวอย่างทำการตอบแบบสอบถามกลับ หลังจากนั้นผู้วิจัยดำเนินการประมวลผลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ระยะที่ 2 คือ ร่างรูปแบบการจัดกิจกรรมร่วมเรียนรู้บนระบบออนไลน์โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการสอน สำหรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้เชี่ยวชาญเพื่อร่วมในการสนทนากลุ่มมีจำนวน 7 คน ประกอบด้วย
1) ผู้เชี่ยวชาญทางด้านกรออกแบบการจัดกิจกรรมร่วมเรียนรู้บนระบบออนไลน์โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการสอน จำนวน 3 คน 2) ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 3 คน และ 3) ผู้เชี่ยวชาญทางด้านกรวัดและประเมินผลทางการศึกษา จำนวน 1 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) ร่างรูปแบบการจัดกิจกรรมร่วมเรียนรู้บนระบบออนไลน์โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการสอน และ 2) แบบสนทนากลุ่ม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญร่วมกันสนทนากลุ่มเพื่อร่วมกันพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับร่างรูปแบบการจัดกิจกรรมร่วมเรียนรู้บนระบบออนไลน์โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการสอน
2. ผู้วิจัยดำเนินการสรุปผลการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับร่างรูปแบบการจัดกิจกรรมร่วมเรียนรู้บนระบบออนไลน์โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการสอน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ระยะที่ 3 คือ ประเมินคุณภาพของรูปแบบการจัดกิจกรรมร่วมเรียนรู้บนระบบออนไลน์โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการสอน สำหรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย 1) ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการออกแบบการจัดกิจกรรมร่วมเรียนรู้บนระบบออนไลน์โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการสอน จำนวน 2 คน 2) ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 2 คน และ 3) ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 1 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินคุณภาพรูปแบบการจัดกิจกรรมร่วมเรียนรู้บนระบบออนไลน์โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการสอน เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ดำเนินการจัดส่งแบบประเมินคุณภาพ และรูปแบบการจัดกิจกรรมร่วมเรียนรู้บนระบบออนไลน์โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการสอน ให้กับผู้ทรงคุณวุฒิทางไปรษณีย์ ประกอบด้วย 1) แบบประเมินคุณภาพ และรูปแบบการจัดกิจกรรมร่วมเรียนรู้บนระบบออนไลน์โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการสอน และ 2) รายละเอียดของรูปแบบการจัดกิจกรรมร่วมเรียนรู้บนระบบออนไลน์โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการสอน
2. สรุปผลการประเมิน และปรับปรุงแก้ไขหลังจากที่ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะจนได้รูปแบบการจัดกิจกรรมร่วมเรียนรู้บนระบบออนไลน์โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการสอนหลังจากที่ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะให้มีความสมบูรณ์และชัดเจนนำไปใช้ได้

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ระยะที่ 4 คือ ศึกษาผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดกิจกรรมร่วมเรียนรู้บนระบบออนไลน์โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการสอน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร ได้แก่ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 2/2562 มีจำนวน 1,245 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา วิชาเอกเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 2/2562 มีจำนวน 38 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 1) แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนแบบคู่ขนาน และ 2) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาหลังการเรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบผสมผสาน โดยมีทั้งการร่วมเรียนรู้บนระบบออนไลน์ผ่านโปรแกรม MS-Teams โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้แบบเผชิญหน้า โดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผลการเรียน และผลการประเมินความคิดเห็นของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่มีต่อรูปแบบการจัดกิจกรรมร่วมเรียนรู้บนระบบออนไลน์โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการสอน

2. เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแบบทดสอบ และแบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลมี 4 ระยะ ประกอบด้วย

ระยะที่ 1 คือ ศึกษาความต้องการเกี่ยวกับความต้องการรูปแบบการจัดกิจกรรมร่วมเรียนรู้บนระบบออนไลน์โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการสอน

(1) สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง มีอาชีพเป็นครู / อาจารย์ มีอายุ 31-40 ปี มีอายุการทำงาน ระหว่าง 1-5 ปี

(2) นักศึกษาส่วนใหญ่มีความต้องการในการจัดกิจกรรมร่วมเรียนรู้บนระบบออนไลน์ โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการสอนในวิธีเรียนแบบผสมผสาน

(3) นักศึกษาส่วนใหญ่มีความต้องการของนักศึกษาเกี่ยวกับสัดส่วนในวิธีเรียนแบบผสมผสาน สอนมากที่สุด ได้แก่ การจัดกิจกรรมร่วมเรียนรู้บนระบบออนไลน์ 50% และแบบเผชิญหน้า 50%

(4) นักศึกษามีความต้องการเกี่ยวกับองค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้าของการจัดกิจกรรมร่วมเรียนรู้บนระบบออนไลน์ โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการสอนด้านการเตรียมตัวผู้สอน โดยผู้สอนควรมีการเตรียมตัวให้มีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองในวิธีการสอนแบบผสมผสาน และมีการเตรียมตัวผู้สอนให้มีทักษะเกี่ยวกับเทคโนโลยีและเครื่องมือที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมร่วมเรียนรู้บนระบบออนไลน์ มากที่สุด

(5) นักศึกษามีความต้องการเกี่ยวกับองค์ประกอบด้านกระบวนการของการจัดกิจกรรมร่วมเรียนรู้บนระบบออนไลน์ โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีความต้องการการสนับสนุนในการเรียนแบบผสมผสานที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมร่วมเรียนรู้บนระบบออนไลน์ด้านสื่อประกอบการเรียนมากที่สุด

(6) นักศึกษามีความต้องการเกี่ยวกับองค์ประกอบด้านผลลัพธ์ ของการจัดกิจกรรมร่วมเรียนรู้บนระบบออนไลน์ โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีความต้องการรูปแบบการประเมินการจัดกิจกรรมร่วมเรียนรู้บนระบบออนไลน์ มีการประเมินจากชิ้นงานมากที่สุด

ระยะที่ 2 ร่างรูปแบบการจัดกิจกรรมร่วมเรียนรู้บนระบบออนไลน์ โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการสอน สำหรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

โดยการสนทนากลุ่มกับผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน ผลการสนทนากลุ่มสรุปสาระได้เป็น 2 ประเด็นดังนี้
ประเด็นที่ 1 กรอบแนวคิดร่างรูปแบบการจัดกิจกรรมร่วมเรียนรู้บนระบบออนไลน์โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการสอน สำหรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่าการมีองค์ประกอบ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลลัพธ์ โดยในแต่ละด้านมีรายละเอียด ดังนี้

องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย การวิเคราะห์ การเตรียมตัวผู้เรียน การเตรียมตัวผู้สอน การเตรียมความพร้อมด้านสถานที่ เทคโนโลยี และเครื่องมือที่ใช้สนับสนุนการเรียนการสอน

องค์ประกอบด้านกระบวนการ ประกอบด้วย วิธีการจัดการเรียนการสอนแบบเผชิญหน้า สื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนแบบเผชิญหน้า วิธีการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ เทคโนโลยี/สื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ความต้องการการสนับสนุนในการเรียนแบบผสมผสานที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมร่วมเรียนรู้บนระบบออนไลน์

องค์ประกอบด้านผลลัพธ์ ประกอบด้วย การทดสอบก่อนเรียน ระหว่าง และหลังเรียนและมีการประเมินจากชิ้นงาน

ประเด็นที่ 2 รายละเอียดองค์ประกอบของร่างรูปแบบการจัดกิจกรรมร่วมเรียนรู้บนระบบออนไลน์โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการสอน สำหรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นต่อรายละเอียดองค์ประกอบของร่างรูปแบบการจัดกิจกรรมร่วมเรียนรู้บนระบบออนไลน์โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการสอน สำหรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช โดยผู้เชี่ยวชาญให้เพิ่มเติมรายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบ ดังนี้

1. ด้านปัจจัยนำเข้า ครอบคลุม

1.1 การวิเคราะห์ เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยนำเข้าทั้งหมด ได้แก่ การวิเคราะห์ปัญหาและความจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน และทำการวิเคราะห์ความพร้อมของผู้เรียนว่าผู้เรียนมีความพร้อม ความสนใจ และความถนัดในการเรียนด้วยรูปแบบผสมผสานหรือไม่ แล้วทำการวิเคราะห์เนื้อหารายวิชาให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอน วิเคราะห์วัตถุประสงค์การเรียนรู้ รวมทั้งมีการวิเคราะห์กลยุทธ์สำหรับการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์มาใช้ในการวางแผนการเรียนการสอน ทั้งการเรียนแบบปกติและการเรียนแบบออนไลน์เพื่อให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 การเตรียมตัวผู้เรียน ได้แก่ มีการเตรียมตัวผู้เรียนให้มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเรียนแบบผสมผสาน เตรียมผู้เรียนให้มีทักษะเกี่ยวกับเทคโนโลยีและเครื่องมือที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมร่วมเรียนรู้บนระบบออนไลน์ ให้มีทักษะเกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนในการเรียนแบบเผชิญหน้า โดยมีการเตรียมตัวผู้เรียนโดยจัดให้มีการปฐมนิเทศก่อนการเรียน

1.3 การเตรียมตัวผู้สอน ได้แก่ มีการเตรียมตัวผู้สอนให้มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเรียนแบบผสมผสาน มีทัศนคติที่ดีต่อการจัดการเรียนการสอน ทักษะเกี่ยวกับเทคโนโลยีและเครื่องมือที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมร่วมเรียนรู้บนระบบออนไลน์ ให้มีทักษะเกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนในการเรียนแบบเผชิญหน้า ทักษะการสื่อสารกับผู้เรียน ทักษะการเสริมแรง โดยมีการเตรียมตัวผู้สอนโดยจัดให้มีการปฐมนิเทศก่อนการเรียน

1.4 การเตรียมความพร้อมด้านสถานที่ เทคโนโลยี และเครื่องมือที่ใช้สนับสนุนการเรียนการสอน
ครอบคลุมในประเด็น ได้แก่ ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ (ในกรณีใช้ของมหาวิทยาลัย) สัญญาณเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ห้องฝึกปฏิบัติงาน วัสดุ อุปกรณ์ และสื่อประกอบการเรียนที่ใช้ในการเรียนแบบเผชิญหน้า และแบบออนไลน์ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ แอปพลิเคชัน เครื่องมือ และแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ออนไลน์ที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมร่วมเรียนรู้บนระบบออนไลน์

2. ปัจจัยด้านกระบวนการ ครอบคลุม

2.1 วิธีการจัดการเรียนการสอนแบบเผชิญหน้า การสอนแบบเผชิญหน้าใช้วิธีการแบบการสอนแบบบรรยาย การสอนแบบสาธิต การฝึกปฏิบัติ การทำกิจกรรมกลุ่ม และการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

2.2 สื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนแบบเผชิญหน้า สื่อที่ใช้ในวิธีสอนแบบเผชิญหน้าใช้สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อโสตทัศน์ สื่อวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และสื่อของจริง

2.3 วิธีการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ การสอนแบบออนไลน์ใช้วิธีสอนแบบบรรยาย ประกอบสไลด์คอมพิวเตอร์ ใช้โปรแกรม MS-Teams ในการเป็นช่องทางในการดำเนินการจัดการเรียนการสอน เพราะมีช่องทางการติดต่อสื่อสารทั้งแบบประสานเวลา และแบบไม่ประสานเวลา ซึ่งเป็นโปรแกรมที่สะดวก นักศึกษาสามารถเชื่อมต่อเข้าสู่โปรแกรมโดยผ่านอุปกรณ์แบบไร้สายได้หลายวิธี โดยวิธีสอนแบบออนไลน์ประกอบด้วย การบรรยาย การสาธิต โดยถูกบันทึกไว้เป็นไฟล์วีดิทัศน์ กิจกรรมการเรียนมีการส่งงานทั้งงานเดี่ยว และงานกลุ่ม เพื่อให้นักศึกษาได้ฝึกทำงานร่วมกัน ส่งงาน การนำเสนอผลงาน การวิพากษ์งาน การระดมสมอง และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

2.4 เทคโนโลยี/สื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ เป็นการดำเนินการเรียนการสอนโดย (1) ระบบการประชุมทางไกลใช้โปรแกรม MS-Teams (2) สื่อสังคมที่นำมาใช้ประกอบด้วย Line (ใช้ในการติดต่อสื่อสารภายในกลุ่มของนักศึกษา) YouTube (ใช้สำหรับการศึกษาตัวอย่างการผลิตรายการ โทรทัศน์) (3) แอปพลิเคชันในการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย Padlet (นำมาใช้สำหรับการระดมความคิดเห็น) Coggle (นำมาใช้ในการสร้างแผนผังความคิดร่วมกัน) และ Flipgrid (นำมาสนทนาผ่านวิดีโอสำหรับให้ผู้เรียนมาพูดคุย อภิปรายและตอบคำถาม) และ (4) สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ใช้สื่อสิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ คลิปวีดิทัศน์ คลิปเสียง และสไลด์คอมพิวเตอร์

2.5 การสนับสนุนในการเรียนแบบผสมผสานที่นำมาใช้ในการจัดการกิจกรรมร่วมเรียนรู้บนระบบออนไลน์ เป็นสิ่งที่ทางมหาวิทยาลัยควรจะดำเนินการให้ความสนับสนุนเพื่อให้การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ การสนับสนุนด้านวัสดุ อุปกรณ์ ระบบเครือข่าย เทคนิคและวิธีการเรียน สื่อประกอบการเรียน สถานที่ และด้านบุคลากรที่ให้ความช่วยเหลือในการเรียนทั้งในการเรียนแบบปกติและแบบออนไลน์

3. ปัจจัยด้านผลลัพธ์ ครอบคลุมรูปแบบการประเมินการจัดการกิจกรรมร่วมเรียนรู้บนระบบออนไลน์ ซึ่งมีการทดสอบก่อนเรียน ระหว่าง และหลังเรียน รวมทั้งการประเมินจากชิ้นงานที่กำหนดให้นักศึกษาทำ

ระยะที่ 3 คือ ประเมินคุณภาพของรูปแบบการจัดการกิจกรรมร่วมเรียนรู้บนระบบออนไลน์โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการสอน ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นต่อคุณภาพโดยรวมของรูปแบบการจัดการกิจกรรมร่วมเรียนรู้บนระบบออนไลน์ โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการสอนของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($M=4.33$, $SD=.28$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 2 รายการ และระดับมาก 3 รายการ โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มี 2 รายการ คือ คุณภาพองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการกิจกรรมร่วมเรียนรู้บนระบบออนไลน์โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ และคุณภาพกระบวนการจัดการเรียนการสอน ($M=4.67$, $SD=.47$) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด มี 2 รายการ คือ คุณภาพของบทนำ (หลักการและเหตุผล และวัตถุประสงค์) และคุณภาพของเงื่อนไขการใช้ ($M=4.33$, $SD=.52$)

ระยะที่ 4 ศึกษาผลสัมฤทธิ์และความคิดเห็นของนักศึกษาที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการกิจกรรมร่วมเรียนรู้บนระบบออนไลน์โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการสอน ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการกิจกรรมร่วมเรียนรู้บนระบบออนไลน์โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการสอน ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน 38 คน โดยการทดสอบค่าที พบว่า นักศึกษาที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการกิจกรรมร่วมเรียนรู้บนระบบออนไลน์โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการสอน มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นพบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ที่เรียนด้วยวิธีการจัดการกิจกรรมร่วมเรียนรู้บนระบบออนไลน์โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการสอน มีความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบกิจกรรม ในระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย

1. นักศึกษามีความต้องการให้มีการสนับสนุนด้านสื่อประกอบการเรียนบนระบบออนไลน์มากที่สุด เนื่องจากคุณสมบัติของสื่อที่สามารถใช้ในการถ่ายทอดความรู้ได้หลากหลายวิธีทำให้นักศึกษาสามารถเลือกใช้สื่อได้ตามความต้องการของตน และกำหนดวิธีการเรียนได้หลากหลายวิธี เพื่อส่งเสริมให้ตนเองเกิดการเรียนรู้สูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับ โจทิพย์ ณ สงขลา (2544) ที่ได้กล่าวถึงความสำคัญของสื่อในการสอนแบบออนไลน์ว่าสื่อจะช่วยเป็นแหล่งความรู้ที่มีมากขึ้น และช่วยเพิ่มการเรียนรู้ได้มากขึ้น

ส่วนผลการพัฒนา รูปแบบการจัดกิจกรรมร่วมเรียนรู้บนระบบออนไลน์ โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุน การสอน สำหรับนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ผลการประเมินคุณภาพ โดยรวมของ วิธีการจัดกิจกรรมร่วมเรียนรู้บนระบบออนไลน์ โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการสอน จากผู้ทรงคุณวุฒิ โดย ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($M=4.33, SD=.28$) ทั้งนี้เป็นเพราะในการพัฒนา รูปแบบการจัดกิจกรรมร่วมเรียนรู้บน ระบบออนไลน์ โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการสอน ได้มาจากการศึกษาองค์ประกอบและขั้นตอนของการสอน แบบผสมผสาน ตามหลักการของจันตวีร์ คล้ายสังข์ (2557) ซึ่งประกอบด้วย การวิเคราะห์ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลลัพธ์ โดยมีรายละเอียดขององค์ประกอบดังกล่าว ดังนี้

ด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย การวิเคราะห์ การเตรียมตัวผู้เรียน การเตรียมตัวผู้สอน การเตรียมความพร้อม ด้านสถานที่ เทคโนโลยี และเครื่องมือที่ใช้สนับสนุนการสอน

ด้านกระบวนการ ประกอบด้วย วิธีการจัดการเรียนการสอนแบบเผชิญหน้า สื่อที่ใช้ในการสอนแบบ เผชิญหน้า วิธีการสอนแบบออนไลน์ เทคโนโลยี/สื่อที่ใช้ในการสอนแบบออนไลน์ ความต้องการการสนับสนุนในการ เรียนรู้แบบผสมผสานที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมร่วมเรียนรู้บนระบบออนไลน์

ด้านผลลัพธ์ ประกอบด้วย มีการทดสอบก่อนเรียน ระหว่าง และหลังเรียน และมีการประเมินจากชิ้นงาน นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ศึกษาประสิทธิภาพของรูปแบบ โดยนำรูปแบบไปใช้กับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา และได้มี การสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อรูปแบบที่พัฒนาขึ้น

2. ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดกิจกรรมร่วมเรียนรู้บนระบบออนไลน์ โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการสอน โดยการทดสอบค่าที (t -test for dependent sample) พบว่า นักศึกษาระดับ บัณฑิตศึกษา มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ เนื่องจากเนื้อหาที่นำมาใช้ในการเรียนเป็นเนื้อหาที่มีประโยชน์และนักศึกษสามารถนำไปสร้างเป็นสื่อการศึกษา ได้จริง อีกทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติเพื่อให้มีทักษะทำให้เข้าใจใน เนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น โดยสอดคล้องกับผลศึกษาความคิดเห็นด้านเนื้อหาของนักศึกษาที่พบว่า โดยภาพรวมมีความ คิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($M=4.56, SD=0.40$) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ วรางคณา โทโพธิ์ไทย (2564) ที่ได้ กล่าวหาว่าเนื้อหาที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานควรมีการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับเนื้อหา เนื้อหาควรมีระดับความยากไม่มากนัก หากเนื้อหาที่มีความยากหรือซับซ้อนต้องมีการอธิบายเพื่อความกระจ่างแจ้ง ในการเรียนจากผู้สอนและจากการฝึกปฏิบัติ

3. จากผลการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและเปิดโอกาสในการเรียน ($M=4.87, SD=0.35$) ซึ่งสอดคล้องกับ Suh (2005) ที่ได้กล่าว การเรียนการสอนแบบผสมผสานจะช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพราะผู้สอนสามารถจัด กิจกรรมได้หลากหลาย มีความยืดหยุ่น สะดวกสบายมากขึ้น ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและ แลกเปลี่ยน และสามารถพัฒนาทักษะในด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนนอกจากยังช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและเปิดโอกาสใน การเรียน เพราะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้ามาเรียนเมื่อไหร่ เวลาใดก็ได้ เป็นการเปิดโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลและ การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอนและเพื่อนร่วมชั้นเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ Cope and Kalantzis (2017) ที่กล่าวว่า การเรียน เช่นนี้นอกจากจะเป็นยุทธวิธีที่ลดข้อจำกัดทางด้านสถานที่สำหรับการเรียนการสอน รวมทั้งการใช้เวลาในการเรียน แล้วยังสร้างความเป็นอิสระภาพทางการเรียนให้เกิดขึ้นอีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 จากการสอบถามความต้องการของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาพบว่า มีความต้องการการสนับสนุนในการเรียนแบบผสมผสานที่นำมาใช้ในการจัดการกิจกรรมร่วมเรียนรู้บนระบบออนไลน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้นมหาวิทยาลัยควรมีการจัดเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ผู้เรียน ผู้สอน วัสดุ อุปกรณ์ ระบบเครือข่าย สถานที่ ที่ประกอบกรเรียน และบุคลากรที่ให้ความช่วยเหลือในการเรียน ให้พร้อมและเพียงพอ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 จากการดำเนินการสอนแบบออนไลน์พบว่า ผู้เรียนบางคนยังไม่มีทักษะในการใช้ MS-Teams ทำให้การเรียนออนไลน์ในระยะเริ่มแรกมีอุปสรรคและไม่มีกำลังใจในการเรียน ดังนั้นควรมีการจัดการอบรมเพื่อเพิ่มทักษะให้ผู้เรียนสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อสร้างแรงจูงใจให้กับผู้เรียนทำให้การดำเนินการเรียนออนไลน์ดำเนินไปได้อย่างเต็มศักยภาพ

1.3 การดำเนินการสอนแบบออนไลน์ นักศึกษาและวิทยากรประจำกลุ่มร่วมกันตรวจสอบปรับปรุงและแก้ไขงานโดยการสื่อสารทั้งแบบประสานเวลาและไม่ประสานเวลาผ่านทางแอปพลิเคชัน Line และกล่องข้อความของ Facebook ดังนั้นผู้สอนจะต้องมีความกระตือรือร้นที่จะให้คำแนะนำปรึกษากับนักศึกษาในการสอนแบบออนไลน์

1.4 การดำเนินการสอนแบบออนไลน์ มีการออกแบบกิจกรรมให้นักศึกษาทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ซึ่งในการจัดกลุ่มนักศึกษาผู้สอนควรมีการศึกษาพื้นฐานของนักศึกษาแต่ละคนเพื่อจะได้ดำเนินการจัดกลุ่มให้มีสมาชิกที่ความสามารถกัน

1.5 แอปพลิเคชันที่นำมาใช้ในการสอนจะมีการพัฒนาไปตามความก้าวหน้าของเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ดังนั้นการเลือกแอปพลิเคชันจะสามารถเลือกใช้ได้หลากหลายมากขึ้น ซึ่งควรพิจารณาเลือกให้มีความเหมาะสมในการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากการวิจัยในครั้งนี้พบว่านักศึกษามีความคิดเห็นว่าได้รับความรู้ตามที่คาดหวัง และได้รับประโยชน์จากการเรียนแบบผสมผสาน และช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ร่วมกัน ดังนั้นการวิจัยครั้งต่อไป ควรจะมีการศึกษาถึงการออกแบบการเรียนแบบผสมผสานที่ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความรู้โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการสอนที่หลากหลายรูปแบบมากยิ่งขึ้น

รายการอ้างอิง

- จินตวีร์ คล้ายสังข์. (2557). *รวมบทความ เรื่อง เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา: นวัตกรรมกรเรียนรู้แบบผสมผสาน*. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ใจทิพย์ ณ สงขลา. (2544). *การเรียนการสอนผ่านเครือข่าย เวิลด์ ไวด์ เว็บ*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2562). รายงานผลการดำเนินงาน การปฏิรูปมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (เมษายน – ธันวาคม 2562). นนทบุรี.
- วรางคณา โตโพธิ์ไทย. (2564). รายงานการวิจัย เรื่อง การพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยใช้สื่อสังคม สำหรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมาธิราช. สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วิจารณ์ พานิช. (2556). *ครูเพื่อศิษย์สร้างห้องเรียนกลับทาง*. มูลนิธิสยามกัมมาจล.
- Cope, B., & Kalantzis, M. (2017). *e-Learning ecologies: Principles for new learning and assessment*. Routledge.
- Suh, S. (2005). *The effect of using guided questions and collaborative groups for complex problem solving on performance and attitude in a web-enhanced learning environment* [Unpublished Doctoral Dissertation]. Florida State University.